

"L'eficàcia vol un departament basc"

Ministre de Territoris d'Ultramar amb De Gaulle, propietari de la Banca Inchauspe i diputat pel PRP, Michel Inchauspe va ser durant dècades un fervent opositor al projecte del departament basc. Avui, però, n'és un dels principals valedors.

En què es fonamenta la seua proposta del departament del País Basc?

—La meua iniciativa no es redueix únicament a la creació del departament basc, sinó que a més pretenc fer una petita regió diferent a la d'Aquitània, que estaria conformada per tres departaments: d'una banda, el departament basc, el departament del Bearn (actualment tots dos formen el Departament dels Pirineus Atlàntics) i el de Bigorra o dels Alts Pirineus. En la situació actual, depenem de les directrius marcades per les prefectures de Bordeus i de Tolosa. D'aquesta manera el poder està en aquesta part de l'administració. No significaria una descentralització del mateix nivell que la que vostès tenen a Espanya; seria una descentralització sense desconcentració de poders. La meua idea és establir una descentralització de poder en relació amb Tolosa, però no amb París. A França no hi ha tradició d'estructura provincial com a Espanya i la distribució regional i departamental és més teòrica que res. Caldria aprofitar la Llei d'Ordenació del Territori per fer regions fonamentades en interessos col·lectius solidaris: tindríem tres departaments caracteritzats per la muntanya i per la possibilitat de mantenir estretes relacions amb les autonomies espanyoles frontereres (País Basc, Navarra i Aragó) i sobretot, com passa en el cas d'Alsàcia, podríem aprofitar la presència de les institucions basques a Brussel·les per defensar els nostres interessos, sense modificar l'estatus jurídic i tot quedant cada regió emmarcada en el seu estat. Però en l'últim moment, després d'haver passat amb èxit els tràmits intencionals, aquesta proposta tingué l'oposició del meu amic de Pau, François Bayrou (ministre d'Educació de la República i president del Consell General del Departament dels Pirineus Atlàntics) i dels seus

amics centristes. De totes maneres, ara són els alcaldes els qui han fet una aposta pel Departament Basc.

—Però al marge de la votació favorable dels alcaldes, la seua exigència del Departament Basc està basada en criteris administratius o polítics?

—Bàsicament és un criteri d'eficàcia administrativa i financera, però també és una manera de defensar la

identitat. Ara per ara és un departament poc normal, perquè tot allò que passa a Baiona ha de ser resolt a Pau. És un conjunt d'elements que van des de l'eficàcia administrativa i financera fins les qüestions culturals, lingüístiques i d'identitat el que ens mou a impulsar aquest projecte. A aquest projecte no se li pot retraure cap intenció separatista perquè aquesta nova regió estaria formada per tres identitats diferenciades, i no solament la basca. Era una nova solució per als tres i no solament per als bascos. M'han atribuït interessos polítics en l'operació, i en definitiva jo hauria estat el principal perjudicat electoralment perquè més de la meitat de la meua circumscripció està en el Bearn, i si es dividira en dos departaments jo seria el principal afectat.

—Quina reflexió fa sobre el nou impuls que han donat a aquest debat els alcaldes d'Iparralde?

—Em sembla una decisió important perquè és la primera vegada

des de la revolució francesa que els alcaldes fan aquest plantejament. Però no sé què pot passar a partir d'ara.

—Vostè analitza el vot dels alcaldes com una recerca de la identitat o com una necessitat administrativa?

—Jo crec que transcendeix al fet merament administratiu i que busca més aviat una defensa i una reivindicació de la identitat. Els enemics del projecte (alcaldes de Baiona, Biarritz i Anglet) el qualifiquen de mera protesta, i això em sembla un error molt greu.

—Com interpreta vostè que els grans alcaldes de lo-

"Amb el departament, podríem aprofitar la presència de les institucions basques a Brussel·les per defensar els nostres interessos tot quedant cada regió emmarcada en el seu estat."

calitats com Baiona, Biarritz i Anglet s'hagen oposat al departament?

—Jo crec que és perquè estan subjectes a les directrius de Pau, han de ser fidels a Bayrou, que és el responsable polític de la regió, qui aspira a la presidència de la república i tot aquest debat li molesta. Ells són valors polítics joves i no volen arriscar la seua carrera. Tot això ho han revestit amb excuses econòmiques. Abans els centristes eren els que demanaven el departament i ara s'han posat al costat de Bayrou.

—*Un altre argument és que la creació del departament significaria complaure els independentistes.*

—Jo plantege que d'aquesta manera llevaríem arguments als abertzales més extremistes. Ells no són favorables al departament. A qui utilitza l'argument que això donaria ales als violents, jo els respondria que avui hi ha més membres d'ETA al Bearn que a Iparalde. El departament és una institució francesa i amb un prefecte a Baiona seria més fàcil de protegir aquest país. Els que utilitzen aquest argument no se'l creuen.

—*Una altra de les crítiques és que en el context de la UE més que partir els territoris cal agrupar-los. Què opina vostè?*

—Sí, però Luxemburg, amb 600.000 habitants durant aquests sis mesos presideix la Unió Europea, per tant no és una qüestió de dimensió. Navarra també és una autonomia amb 500.000 habitants. Sobre les dimensions de les regions, si han de ser grans o petites, tenim l'experiència recent del conveni entre Aquitània, Migdia-Pirineus i Llenguadoc-Rosselló, que se n'anà avall fa dos anys perquè és una confusió d'interessos que no facilita la relació entre les regions.

—*Vostè és un polític convertit a la necessitat del departament, perquè durant molts anys hi estigué en contra. Alguns diuen que vostè tracta de posar la travesa a Bayrou. Com justifica el seu canvi d'opinió?*

—En l'any 1982 teníem uns quants problemes per explicar la meua posició. Jo havia obtingut en 1979 una dotació econòmica de 60 milions de francs anuals per a millorar les carreteres. Si en aquest moment hagüérem apostat pel departament hauríem perdut tot aquest diner. D'altra banda, els dirigents nacionalistes bascos venien cada diumenge i prenién molt de protagonisme en les activitats que se celebraven aquí. Eren manifestacions que no ajudaven gens. Ara han canviat les coses des que Ardanza presideix el govern basc.

—*De totes maneres, hi ha molta gent del seu mateix partit en contra del departament. Vostè no ha convençut el seu partit de la necessitat del departament.*

—El que passa és que en cap partit hi ha una sola posició comuna sobre el departament.

—*Vostè diu que avui les condicions són diferents; s'ha referit a l'actitud de Garaikoetxea quan aquest era president basc, i es mostra més pròxim a Ardanza. De totes maneres no pot oblidar que els dos representen el mateix partit, tenen una idea de país pareguda.*

—Ardanza em sembla un president més sòlid que Garaikoetxea, em sembla més "home d'estat" que l'anterior, i per això m'ofereix més confiança.

—*En el seu plantejament sobre el departament, trobe més raons administratives que polítiques. Això no*

obstant, entre el oponents s'observa un rebuig basat en argumentacions polítiques, no és així?

—Sí, els qui s'oposen al departament valoren més els raonaments polítics a causa del seu suport a Bayrou, però no ho presenten explícitament com una qüestió política, sinó que utilitzen arguments de gestió administrativa o econòmica. El seu raonament diu que hi ha problemes més importants, per exemple el de la desocupació, que arriba al dotze o al tretze per cent.

—*Vostè concep cap articulació jurídic-administrativa diferent a l'actual entre l'Euskal Herria del sud i la del nord?*

—Lamassoure (president del districte BAB i ministre de pressupostos) ha plantejat un tractat de col·laboració entre les regions frontereres mitjançant el qual es podrien fer moltes coses, però ara per ara no es pot fer res més amb l'actual marc constitucional. El departament és l'únic pas que avui es pot fer.

—*Els nacionalistes bascos parlen d'autonomia, per damunt del departament; quina opinió li mereix?*

—No té sentit plantejar l'autonomia per a una zona tan petita com la nostra, i en un país sense tradició autònoma com Espanya. No és una plantejament que estiga en la preocupació dels ciutadans francesos.

—*La majoria dels alcaldes d'Iparalde han votat a favor del departament basc, hi ha qui parla de referèndum. Hi seria vostè favorable?*

—Sí, en el cas que es poguera fer, però de moment no hi ha possibilitat de fer un referèndum perquè la llei no ho permet. Caldrà tenir un poc de paciència, traslladar el debat a la població, que no sembla tan interessada per la qüestió.

"És un conjunt d'elements que van des de l'eficàcia administrativa i financera fins les qüestions culturals, lingüístiques i d'identitat el que ens mou a impulsar el projecte de creació del departament."

Inaki Gorostidi (Baiona)